

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษา กับประสิทธิผลโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
The Relationship between Academic Leadership of School
Administrators with the Effectiveness of Schools in Expanding
Opportunities under the Satun Primary Educational Service Area
Office

¹ศิริพร ไสยฉิม Siriporn Saichim

²อริสรา บุญรัตน์ Arisara Boonrat

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{1,2}Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

¹Corresponding author, e-mail: siriporn.sai007@hu.ac.th

Received November 14, 2024; Revised December 27, 2024; Accepted: December 27, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาส 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล โรงเรียนขยายโอกาส และ 4) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผล โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 290 คน ใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามอำเภอ เป็นการสุ่มอย่างง่าย แบบจับฉลาก ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 290 คน จำแนก เป็น ผู้บริหาร จำนวน 36 คน และครูผู้สอน จำนวน 254 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เท่ากับ 0.84 ตอนที่ 3 เท่ากับ 0.81 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Productmoment Correlation Coefficient) ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูลโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = .160) (2) ประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, S.D. =

.122) (3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($R_{xy} = .787^{**}$) และ (4) ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้การวิจัยในชั้นเรียน ควรมีการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการที่หลากหลาย และควรมีการจัดโครงการ/กิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ประสิทธิภาพของโรงเรียน; โรงเรียนขยายโอกาส

Abstract

The objectives of this research article are 1) to study the academic leadership level of educational institution administrators. School expands opportunities Under the jurisdiction of the Satun Primary Educational Service Area Office 2) to study the effectiveness level of schools that expand opportunities 3) to study the relationship between academic leadership of school administrators and effectiveness Schools expand opportunities and 4) to study academic leadership recommendations of school administrators. and effectiveness School expands opportunities sample group Educational institution administrators and teachers in expanded opportunity schools, totaling 290 people, used Krejcie and Morgan's tables, stratified sampling according to district. It was a simple random sampling, drawing lots, resulting in a sample of 290 people, divided into 36 administrators and 254 teachers. The research tool was a questionnaire using an estimation scale. 5 levels with a consistency index between 0.60-1.00 The reliability of the second part of the questionnaire was 0.84, and the third part was 0.81. Statistics used in data analysis included percentages, means, and standard deviations. and Pearson's Productmoment Correlation Coefficient. The results of the research found that (1) the level of academic leadership of educational institution administrators at opportunity expansion schools Overall under the Satun Primary Educational Service Area Office Is at a high level (= 4.13, S.D. = .160) (2) The effectiveness of the school in expanding opportunities Overall, it is at a high level (= 3.97, S.D. = .122) (3) Relationshipbetween the academic leadership of educational institution administrators and School effectiveness expands educational opportunities Overall, there is a relatively high level of positive relationship. Statistically significant at the .01 level ($R_{xy} = .787^{**}$) and (4) Suggestions: Administrators should encourage teachers to use research in the classroom. Teachers should also be encouraged to organize teaching and learning. A variety of processes and there should be projects/activities organized to raise students' academic achievements.

Keywords: academic leadership; school effectiveness; School expands opportunities

บทนำ

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้าน ร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น หลักการดังกล่าวจึงส่งผลให้การจัดการศึกษาต้องเร่งดำเนินการด้านวิชาการในสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะกำหนดทิศทางการพัฒนา มาตรฐานและคุณภาพสถานศึกษาได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนยาว เพื่อหล่อหลอมเด็กและเยาวชน ได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีคุณภาพ มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นเพียงพอจะเติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่จะต้องสามารถ สร้างผลิตภาพสูงต่อเศรษฐกิจไทยในอนาคต และเพื่อให้ การพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเป้าหมาย ที่เป็นเอกภาพ พัฒนาและส่งเสริมวินัยคุณธรรมการศึกษา และการเรียนรู้ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ของผู้เรียน และสมรรถนะของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566)

การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการบริหาร สถานศึกษามาก ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับประสิทธิผล รวมทั้งการจัดการศึกษาให้มี คุณภาพด้วยบทบาทหน้าที่ด้านการบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนด แบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติไว้อย่างมีระบบ ดังที่เกอร์วิน (Girvin) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารว่า ผู้บริหารถือเป็นแกนนำหลัก ซึ่งมีความสำคัญในการขับเคลื่อน การจัดการศึกษา ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ผู้จัดระเบียบองค์การ ผู้นำและผู้ประเมิน เพื่อเป็นการรับประกันความก้าวหน้าทางวิชาการของโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ ในการเรียนรู้สูงขึ้น (Girvin, 2001)

สำหรับประสิทธิผลของการบริหารงานโรงเรียน ซึ่งได้ผสมผสานแนวคิดทั้งแง่เป้าหมายและ ระบบทรัพยากรมาเป็นเกณฑ์หลายอย่างในการพิจารณาประสิทธิผลสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนมี ความสามารถในการ ผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น โดยการบริหารจัดการด้านการ จัดการเรียนการสอน ครู บุคลากรทางการศึกษา มีสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีต่างๆ เพื่อเอื้ออำนวยให้ นักเรียน ตามแนวคิดของ Mott ที่เสนอว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น สถานศึกษาต้องพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก อบรมสั่งสอน พัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้าน ร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา สามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนและ แก้ปัญหาภายใน สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Mott, 1972)

การบริหารงานในสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารต้องมีความเป็นภาวะผู้นำทาง วิชาการซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ตามแนวคิดของสุวิตา สุขประวิทย์ ที่เสนอว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีความเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการบริหารจัดการโรงเรียนใน ระดับสูง จะมีบทบาทในการสร้างแรงจูงใจ กระตุ้นและส่งเสริม พัฒนาการจัดการการเรียนการสอน และพัฒนาครู บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน มีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การ พัฒนาวิชาชีพครู การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย และการพัฒนานักเรียน (สุวิตา สุขประ วิทย์, 2564) ดังนั้น ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำวิชาการที่มีคุณภาพ จะส่งผลให้โรงเรียนมีการดำเนินงานได้

อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีการบริหารการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีสื่อการสอน มีวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีต่างๆ และมีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย พัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ทักษะในการดำรงชีวิต ให้เป็นบุคคลที่มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา นอกจากนี้โรงเรียนมีความพร้อมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มีความสามารถในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาในทุกด้าน สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในและนอกโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร มีโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 41 โรงเรียน มีความแตกต่างของช่วงวัยค่อนข้างมาก ปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนจึงมีความหลากหลาย เช่นเดียวกัน และขณะเดียวกัน ครูผู้สอนมีความหลากหลายในสาขาวิชาเอกสามารถสอนได้ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่เต็มที่เท่าที่ควร ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ เช่น คะแนน NT, ONET, การทดสอบการอ่านการเขียน การคิดคำนวณ ฯลฯ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร, 2565)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการทางของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เพื่อจะได้ ทราบข้อมูลอันจะนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนาการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร ให้พัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
- 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพ ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพ โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
- 4) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิภาพโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา

2566 จำนวน 41 โรงเรียน รวมประชากร 792 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 41 คน ครูผู้สอน 75 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร, 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2566 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 290 คน จำแนก เป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 36 คน และครูผู้สอน จำนวน 254 คน โดยใช้วิธีการกำหนดขนาด จากการเปิดตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($\alpha = .05$) จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้อำเภอเป็นขั้นในการสุ่ม และใช้การสุ่มตัวอย่างสถานศึกษาในแต่ละอำเภอด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) และเพื่อให้ได้ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนครูใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีจำนวน 2 ประเภท ดังนี้

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพ โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัย สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดที่ได้ศึกษาวิเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งกำหนดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาวิชาชีพครู และการพัฒนานักเรียน ส่วนประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส ตามแนวคิดการบริหารประสิทธิภาพโรงเรียน ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของมอทท์ (Mott) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน (Mott, 1972) โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบสำรวจ รายการ (Check-List) ได้แก่ สถานภาพตำแหน่งการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และโรงเรียนที่สังกัด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาวิชาชีพครู และการพัฒนานักเรียน โดยใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดตัวเลือก ไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน โดยใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดตัวเลือก ไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.2 แบบสอบถามมีลักษณะ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended Questionnaire) เพื่อทราบข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสตูล

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เมื่อนำแบบสอบถามประเมินความเที่ยงตรง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คนโดยแต่ละข้อคำถามมีคะแนนเท่ากับ 0.67 – 1.00 และเมื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถาม ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เท่ากับ 0.84 ตอนที่ 3 เท่ากับ 0.81

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ขออนุญาตแนะนำตัวผู้วิจัยและขออนุญาตเก็บข้อมูล เพื่อการวิจัยจากสำนักงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถึงผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสตูล เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย

4.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 290 ชุด ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล จังหวัดสตูล ปีการศึกษา 2566 ด้วยตนเอง

4.3 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของ การตอบแบบสอบถามแล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปจัดกระทำวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ วิธีการทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

5.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยแยกข้อมูลตามตำแหน่งการปฏิบัติงานและโรงเรียนที่สังกัด โดยวิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปของความเรียงประกอบตาราง

5.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของ ผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งแบ่งค่าช่วงคะแนนเป็นช่วงๆ

5.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล จำนวน 4 ด้าน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่ง แบ่งค่าช่วงคะแนนเป็นช่วงๆ

5.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล โดยนำข้อมูลในตอนที 1 ตอนที่ 2 มาหาความสัมพันธ์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson'Product-moment Correlation Coefficient) ซึ่งใช้เกณฑ์การแปลผลความสัมพันธ์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540)

5.5 รวบรวมข้อเสนอแนะ ที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล โดยการหาค่าความถี่และจัดลำดับความถี่

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ปรากฏตามตารางที่ 1 ตารางที่ 1 ผลการศึกษาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล โดยภาพรวม

(n = 290)			
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น		ระดับ
	$\bar{x}$	S.D.	
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย	4.20	.23	มาก
2. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	3.98	.23	มาก
3. การพัฒนาวิชาชีพครู	4.19	.31	มาก
4. การพัฒนานักเรียน	4.13	.18	มาก
รวม	4.13	.16	มาก

จากตารางตอนที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ($\bar{X}$ = 4.20, S.D. = 0.23) รองลงมาคือ การพัฒนาวิชาชีพครู ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.31) และน้อยที่สุดคือ การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.98, S.D. = 0.23) ตามลำดับ

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล โดยภาพรวม ปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล

(n = 290)			
ประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาส		ระดับความคิดเห็น	
		$\bar{x}$	S.D.
1	ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	3.77	.24
2	ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.19	.18

3	ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	3.90	.24	มาก
4	ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน	4.01	.21	มาก
รวม		3.97	.12	มาก

จากตารางตอนที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = .12) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = .18) รองลงมา คือ ความสามารถในการแก้ปัญหา ภายในโรงเรียน ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = .21) และน้อยที่สุด คือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = .24) ตามลำดับ

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร

ภาวะผู้นำทาง วิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน ขยายโอกาส	ประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาส				ภาพรวม (y)
	ความสามารถ ในการผลิต นักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน สูงขึ้น (y_1)	ความสามารถ ในการพัฒนา นักเรียนให้มี ทัศนคติ ทางบวก (y_2)	ความสามารถ ในการ ปรับเปลี่ยน และพัฒนา โรงเรียน (y_3)	ความสามารถ ในการ แก้ปัญหา ภายใน โรงเรียน (y_4)	
1. การกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย	.764**	.654**	.791**	.812**	.819**
2. การพัฒนา หลักสูตรและการ จัดการเรียนการ สอน	.842**	.794**	.729**	.760**	.825**
3. การพัฒนา วิชาชีพครู	.702**	.702**	.718**	.715**	.732**
4. การพัฒนา นักเรียน	.823**	.714**	.704**	.742**	.745**
ภาพรวม(x)	.826**	.735**	.823**	.752**	.787**

** แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูลโดย ภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .787^{**}$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูลเป็นราย ด้าน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (x_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับ สูง กับ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงขึ้น (y_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ .826**และ .825** รองลงมา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย (x_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง กับด้าน ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน (y_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ .819**และ .823** และด้านที่น้อยสุด คือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู (x_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกใน ระดับค่อนข้างสูง กับด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน (y_3) โดยมีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ .732**และ .735**

4. วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหาร และประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ปรากฏตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความถี่ของข้อเสนอแนะความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำ ทางวิชาการของ ผู้บริหาร และประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสตูล

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส	
ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนด	16
วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียน	
ผู้บริหารควรให้การส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนด้วย	20
กระบวนการที่หลากหลาย	
ควรส่งเสริมการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้นักเรียนมีทักษะอาชีพ	7
สามารถ นำไปปฏิบัติได้จริง เป็นคนดี มีคุณธรรม และมี	
ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	
ผู้บริหารควรสนับสนุนครูให้ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการ	15
จัดการเรียนการสอน	
ผู้บริหารควรให้การส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาของ	12
นักเรียนให้ชัดเจน	
รวม	70

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาส	
โรงเรียนควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	15
ควรจะพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ สูงขึ้น	20
ครูควรนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ๆ มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ	21
ครูควรมีการพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอนอยู่เสมอ	17
โรงเรียนควรมีกิจกรรมหลากหลายที่ทันสมัย เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน	16
โรงเรียนควรร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการประเมินปรับปรุง แก้ไข การบริหารจัดการสถานศึกษา	7
รวม	96

จากตารางที่ 4 ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะด้านพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้การวิจัยในชั้นเรียน ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 20 คน ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการที่หลากหลาย จำนวน 17 คน รองลงมาคือ ด้านการพัฒนานักเรียน ผู้บริหารควรมีการจัดโครงการ/กิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จำนวน 12 คน และน้อยที่สุด คือ ด้านด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารควรสนับสนุนการทำงานเป็นทีมและสร้างภาวะผู้นำวิชาการครูในการทำงานร่วมกับผู้อื่น จำนวน 6 คน

ประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาส ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จำนวน 21 คน รองลงมา ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมครูในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ๆ มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ จำนวน 15 คน ผู้บริหารควรส่งเสริมครูในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและทันสมัย เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน จำนวน 12 คน และน้อยที่สุด คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ผู้บริหารสามารถวางแผนกลยุทธ์และบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผล โดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและนำผลที่ได้มา วางแผนเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก จำนวน 5 คน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล โดยภาพรวม

อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย รongลงมาคือ การพัฒนาวิชาชีพครู การพัฒนานักเรียน และการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส บริหารงานวิชาการโดย การกำหนดวิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้นมาทันต่อการเปลี่ยนแปลง, ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูมีความตระหนัก และเห็นด้วยในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น, ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นของครูในการพัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งความเป็นเลิศทางวิชาการอย่างชัดเจน โดยส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของบุญพา พรหมณะ ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน รongลงมา คือ ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน อย่าง ไกล่ชิด ด้านการจัดสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการ ประสานงานการใช้หลักสูตร ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้า ของนักเรียน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ด้าน การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการนิเทศและการ ประเมินผลการสอนของครู (บุญพา พรหมณะ, 2559) และสอดคล้องกับผลการศึกษาของเกตุสุดา กิ่ง การจร ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ตามความคิดเห็นของ ครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรีโดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการสื่อสารเป้าหมายของ โรงเรียน ด้านการนิเทศและประเมินผล ด้านการสอน ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้าน ตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการเอาใจใส่ครูและ นักเรียน ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับ ครู ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการพัฒนาและ เสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และ ด้านการจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (เกตุสุดา กิ่งการจร, 2560)

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก รongลงมา คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจาก โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล มีการจัดการกิจกรรมที่ ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักเรียนอย่างชัดเจน นักเรียนมีการแสดงออกทางความคิดเห็น อย่างสร้างสรรค์ และนักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และต่อการดำรงชีวิต โรงเรียนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง และผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหา ต่างๆ ในสถานศึกษาได้ เช่น ด้านใช้หลักสูตรสถานศึกษาการจัดการเรียนการสอนหรือพฤติกรรมของ

นักเรียน เป็นต้น และ ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาของบุคลากรได้อย่างความถูกต้องและยุติธรรม โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาอาคาร สถานที่รวมทั้งสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และโรงเรียนร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการประเมิน ปรับปรุง แก้ไข การบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับ จิตราวดี วังกานนท์ และพรศักดิ์ สุจริตรักษ์ ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผล การบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2 การวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2 ใน ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาโรงเรียน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก (จิตราวดี วังกานนท์ และพรศักดิ์ สุจริตรักษ์, 2564) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับเกษแก้ว เจริญเกตุ ที่ ศึกษาปัจจัยกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า การจัดการด้านการเรียนการสอน การพัฒนาผู้เรียนบทบาท ของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การจัดสรร งบประมาณ ซึ่งจาก ผลการวิจัยประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (เกษแก้ว เจริญ เกตุ, 2561)

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสตูล โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะ ผู้นำทาง วิชาการสูงจะเกี่ยวข้องหรือมีแนวโน้มทำให้พฤติกรรมการสอนของครูสูง และประสิทธิผลของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาสูงตามด้วย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส ทาง การศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการมีความมุ่งมั่นที่จะบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ ขจัด อุปสรรค ในการทำงาน มีความอดทน แก้ไขปัญหา เสียสละ อุทิศตนในการทำงานอย่างเต็มศักยภาพอีกทั้งได้ สร้างความตระหนักให้ครูเกี่ยวกับความสำคัญของการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมาย ส่งเสริม ให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู การพัฒนานักเรียน และการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ยังแสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสำคัญสูงต่อประสิทธิผลของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ทักษะ ความสามารถและ ภาวะผู้นำทางวิชาการและนำไปปรับใช้ ใน การบริหารโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จะมีประสิทธิผลไม่ได้หากผู้บริหารขาด ภาวะผู้นำทางวิชาการ สอดคล้องกับผลการศึกษาของเกษแก้ว ถึงเงิน ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการทำงานของโรงเรียนใน อำเภอสะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการทำงานของโรงเรียนในอำเภอสะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง มาก (.862) และเป็นความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (เกษแก้ว ถึงเงิน, 2560) สอดคล้องกับการวิจัยของนิชนันท์ ราวิน ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทาง

วิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปทุมธานี การวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนสามโคกสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (นิชนันท์ ราวัน, 2560)

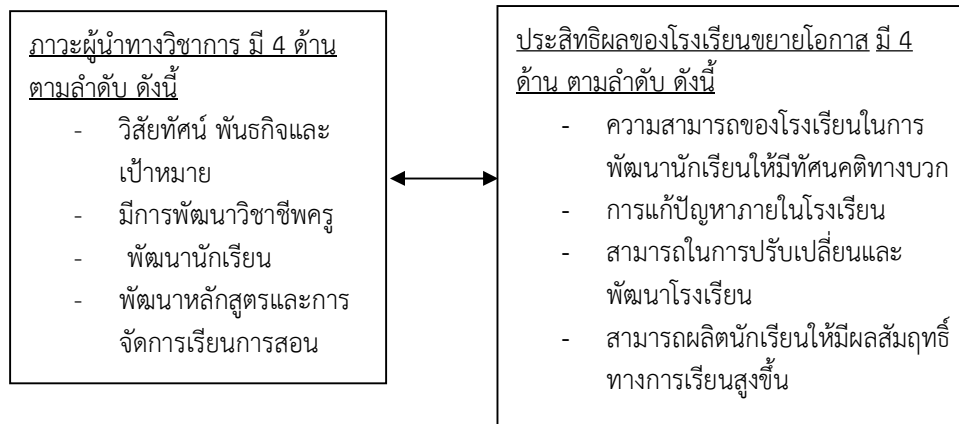
4. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส และประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะด้านพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้การวิจัยในชั้นเรียน ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการที่หลากหลาย รองลงมาคือ ด้านการพัฒนานักเรียน ผู้บริหารควรมีการจัดโครงการ/กิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คน และน้อยที่สุด คือ ด้านด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารควรสนับสนุนการทำงานเป็นทีมและสร้างภาวะผู้นำวิชาการครูในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาส ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น รองลงมา ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมครูในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ๆ มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ ผู้บริหารควรส่งเสริมครูในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและทันสมัย เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน และน้อยที่สุด คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ผู้บริหารสามารถวางแผนกลยุทธ์และบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผล โดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและนำผลที่ได้มา วางแผนเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

องค์ความรู้ใหม่

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส เป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย มีการพัฒนาวิชาชีพครู พัฒนานักเรียน และพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส บริหารงานวิชาการโดยการกำหนดวิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้นมาทันต่อการเปลี่ยนแปลง, ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูมีความตระหนักและเห็นด้วยในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น, ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูในการพัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งความเป็นเลิศทางวิชาการอย่างชัดเจน โดยส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

ประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาส เป็นความสามารถของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน สามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ตามลำดับ ทั้งนี้ มีการจัดการกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักเรียนอย่างชัดเจน นักเรียนมีการแสดงออกทางความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ และนักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และต่อการดำรงชีวิต โรงเรียนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง และผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหา

ต่างๆ ในสถานศึกษาได้ เช่น ด้านใช้หลักสูตรสถานศึกษาการจัดการเรียนการสอนหรือพฤติกรรมของนักเรียน เป็นต้น และผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาของบุคลากรได้อย่างความถูกต้องและยุติธรรม โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาอาคาร สถานที่รวมทั้งสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และโรงเรียนร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการประเมิน ปรับปรุง แก้ไข การบริหารจัดการ ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ และประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาส

บทสรุป

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาส โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง และข้อเสนอแนะ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้การวิจัยในชั้นเรียน ควรมีการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการที่หลากหลาย และควรมีการจัดโครงการ/กิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้การวิจัยในชั้นเรียน ให้ครูจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการที่หลากหลาย ในการจัดการเรียนการสอน

1.2 ผู้บริหารควรมีการจัดโครงการ/กิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

1.3 ผู้บริหารควรที่จะพัฒนานักเรียนให้มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ สูงขึ้นทุกวิชาและจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

1.4 ผู้บริหารควรส่งเสริมครูในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ๆ มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ

1.5 ผู้บริหารควรส่งเสริมครูในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและทันสมัย เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน

1.6 ผู้บริหารสามารถวางแผนกลยุทธ์และบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผล โดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและนำผลที่ได้มา วางแผนเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาด้านความสามารถในการพัฒนาโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาที่มีประสิทธิผล มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ เพื่อหารูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่เหมาะสม

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาส ในด้านการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ สูงขึ้น

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานโรงเรียน กับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสเน้นการมีส่วนร่วมทุกฝ่าย และการพัฒนาด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.4 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ เปิดโอกาสให้ครูได้รับการพัฒนา และผลิตนวัตกรรม และมีเทคนิคการสอนใหม่ๆ และประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้าน นักเรียนรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 – 2570*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- เกตุสุตา กิ่งการจร. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เกษแก้ว เจริญเกตุ. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในจังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิตราวดี วังงานนท์ และพรศักดิ์ สุจริตรักษ์. (2564). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- เจษฎา ถังเงิน. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการทำงานของโรงเรียนในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. *วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิชานันท์ ราวิน. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้นหน้า. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญพา พรหมณะ. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: เจริญผล.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. (2565). รายงานการพัฒนาคูณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูลประจำปี 2565. สตูล: อัดสำเนา.
- สุวิดา สุขประวิทย์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- Girvan, N. (2001). *Reinterpreting the Caribbean*. In B. Meeks & F. Lindahl (Eds.). *New Caribbean thought: A reader*. Jamaica: University of the West Indies Press.
- Mott, P. E. (1972). *The characteristic of effective organization*. New York: Harper and Row.

